

**ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО
СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ
ЗА СПЕЦИАЛНОСТ „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ” - ОКС
„БАКАЛАВЪР” И ЗА ОКС „МАГИСТЪР” (СЪГЛАСНО ЧЛ. 3, АЛ. 2 И 3 ОТ
НАРЕДБАТА ЗА ЕДИННИТЕ ДЪРЖАВНИ ИЗИСКВАНИЯ – ДВ, БРОЙ 70 ОТ 29
АВГ. 2006 Г.)**

(валидна за кандидатстудентската кампания за учебната 2025/2026 година)

1. Социалната медицина като наука – развитие, определение, предмет, структура, функции, методи.
2. Здраве и болест. Социални фактори на здравето – развитие на концепциите за здравето, определение и измерения на здравето, детерминанти на здравето. Класификация на социалните фактори. Социално-медицински подход към здравия и болния човек.
3. Социологически методи в социалната медицина. Въпросникът при социологическото проучване. Анкетен метод. Интервю. Социологическо наблюдение и документален метод.
4. Обществено здраве – същност, измерване и оценка. Източници на данни и детерминанти на общественото здраве.
5. Демографски показатели за статика на населението. Възрастова структура.
6. Медико-социални аспекти на раждаемостта.
7. Медико-социални проблеми на общата смъртност.
8. Медико-социални проблеми на детската смъртност.
9. Медико-социални проблеми на средната продължителност на предстоящия живот.
10. Заболеваемостта като измерител на общественото здраве - основни понятия. Източници и методи за изучаване на заболеваемостта. Международна класификация на болестите (МКБ-10).
11. Социалнозначими заболявания. Рискови фактори за социално-значимите заболявания.
12. Измерване на тежестта на заболяванията – DALYs.
13. Глобални тенденции на хроничните неинфекциозни заболявания.
14. Глобални тенденции на заразните заболявания.
15. Здравната система като социална система – фундаментални цели и функции, еволюция и реформи на здравните системи.
16. Типология на здравните системи.
17. Здравна служба - определение, фактори, функции, организационни принципи. Видове здравни институции.
18. Здравна политика и мениджмънт основани на доказателствата.
19. Търсене и предлагане в здравеопазването. Особенности на пазара на здравни услуги.
20. SWOT анализ в здравеопазването.
21. Мениджмънт на професионалната кариера на специалистите по здравни грижи.
22. Международно здравно сътрудничество. Световна здравна организация - развитие и основни насоки на дейност. Глобална и Европейска стратегия на СЗО “Здраве за всички през 21 век”.
23. Същност, функции и принципи на здравното законодателство. Основни положения на Закона за здравето, Закона за здравното осигуряване, Закона за лечебните заведения.
24. Първична здравна помощ - концепция на СЗО. Първичната здравна помощ в България.
25. Болнична помощ – потребности от болнична помощ, мисия, цели и статут на болницата, структура и функции на болницата. Оценка на дейността на стационара.
26. Медико-социални проблеми на майчинството.

27. Медико-социални проблеми на детството и юношеството.
28. Промоция на здравето - възникване, същност и развитие на концепцията.
29. Принципи на промоцията на здравето.
30. Здравно възпитание – същност, модели, принципи, методи и средства.

Източници за подготовка:

1. Велева, Н. Икономика на здравеопазването, Издателски Център на МУ-Плевен, 2016
2. Воденичаров Ц., С. Попова, М. Мутафова, Е. Шипковенска. Социална медицина. ИК „Горекс Прес“, София, 2013
3. Георгиева С. Глобално здраве – факти и перспективи. Издателски център МУ-Плевен, 2024, 201 стр.
4. Георгиева, С. Промоция на здравето в училище. Издателски център МУПлевен, 2016, 127 стр.
5. Гладилов, Ст., Евг. Делчева. Икономика на здравеопазването, Принцепс, София, 2009
6. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. Издателски център на МУ-Плевен, 2016, 2017, 2018.
7. Делчева, Евг. Икономика на здравеопазването, Издателски Център на МУ-Плевен, 2013
8. Закон за здравето. Български правен портал – www.lex.bg
9. Закон за здравното осигуряване. Български правен портал – www.lex.bg
10. Закон за лечебните заведения. Български правен портал – www.lex.bg
11. Национален статистически институт. Здравеопазване 2021 - <http://nsi.bg/bg>
12. Министерство на здравеопазването – www.mh.government.bg
13. Национален център по обществено здраве и анализи. Кратък статистически справочник „Здравеопазване“ - <http://ncphp.government.bg>
14. Национална здравноосигурителна каса - www.nhif.bg